

Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht

2019

Provincie Noord-Brabant



Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	Doelstellingen en middelen	3
2.1	Doelstellingen	3
2.2	Uitgangssituatie systematisch toezicht	3
2.3	Middelen	5
3.	Systematisch toezicht per toezichtgebied	6
3.1	Archief- en informatiebeheer	6
3.2	Financieel toezicht	9
3.3	Huisvesting vergunninghouders	10
3.4	Monumentenzorg	11
3.5	Omgevingsrecht	11
3.6	Ruimtelijke ordening	12
4.	Beleidsontwikkeling in 2019	13
4.1	Evaluatie Beleidskader interbestuurlijk toezicht 2016-2019	13
4.2	Vaststellen nieuw Beleidskader interbestuurlijk toezicht 2020 ev	13
4.3	Implementeren nieuw gemeenschappelijke (financieel) toezichtkader	13
4.4	Vorbereiding interbestuurlijk toezicht op basis van de Wet Digitale overheid	13
4.5	Actualiseren Handreiking financieel toezicht bij herindeling	13
5.	Toezichtthema's	14
5.1	Volledigheid gearchiveerde gemeentelijke dossiers	14
5.2	Hercontroles archivering audio- en videotulen en archivering digitale agenda's	14
5.3	Kwaliteit gemeentelijke monumentenzorg	15
5.4	Toezicht constructieve veiligheid van gebouwen	15
5.5	Herindelingsscan Landerd - Uden	16
6.	Signalen en klachten	17
6.1	Werkwijze bij klachten en signalen	17
7.	Communicatie	18

1. Inleiding

In november 2015 hebben we het [Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2016 – 2019](#) vastgesteld voor de gebieden Archief- en informatiebeheer, Financieel toezicht, Huisvesting vergunninghouders, Monumentenzorg, Omgevingsrecht en Ruimtelijke ordening. Hierin hebben we beschreven op welke manier we het interbestuurlijk toezicht uitoefenen. Dit Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht 2019 is het laatste uitvoeringsprogramma binnen het huidige beleidskader. We beschrijven hierin welke activiteiten we in 2019 zullen gaan doen en welke doelen we daarbij willen halen.

Het Uitvoeringsprogramma bestaat naast deze inleiding uit zes hoofdstukken. In het tweede hoofdstuk staan de doelstellingen en indicatoren voor 2019 beschreven. In hoofdstuk 3 staat een beschrijving van het systematisch toezicht zoals dat ook in het beleidskader beschreven is. Doordat dit het laatste jaar van het beleidskader is, moeten we in 2019 verschillende beleidsmatige projecten uitvoeren. Deze staan in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 beschrijven we de inhoudelijke thema's waar we in dit jaar extra aandacht aan zullen besteden. Het voorlaatste hoofdstuk omvat een beschrijving van de wijze waarop we klachten en meldingen afhandelen. En het laatste hoofdstuk beschrijft kort de wijze waarop we communiceren.

In het tweede kwartaal van 2019 zullen we in een jaarverslag de resultaten van het interbestuurlijk toezicht in 2018 beschrijven.

2. Doelstellingen en middelen

2.1 Doelstellingen

Het belangrijkste doel van het *Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2016 – 2019* is dat we eind 2019 in het systematisch toezicht op de gebieden Archief- en informatiebeheer, Financieel Toezicht, Huisvesting vergunninghouders, Monumentenzorg, Omgevingsrecht en Ruimtelijke ordening, geen enkele lokale overheid als voldoet niet hoeven te beoordelen en dat we minstens de helft als voldoet kunnen beoordelen.

Taakuitvoering 2019	Voldoet niet	Voldoet gedeeltelijk	Voldoet
Alle lokale overheden	0%	≤50%	≥50%

Voor eind 2018 hebben we vastgesteld dat 80% van de lokale overheden geheel of gedeeltelijk moet voldoen. Uit de volgende paragraaf blijkt dat we deze doelstelling ruim gehaald hebben: 91% van de organisaties voldoet geheel of gedeeltelijk.

In de provinciale begroting voor 2019 zijn verder als indicatoren opgenomen:

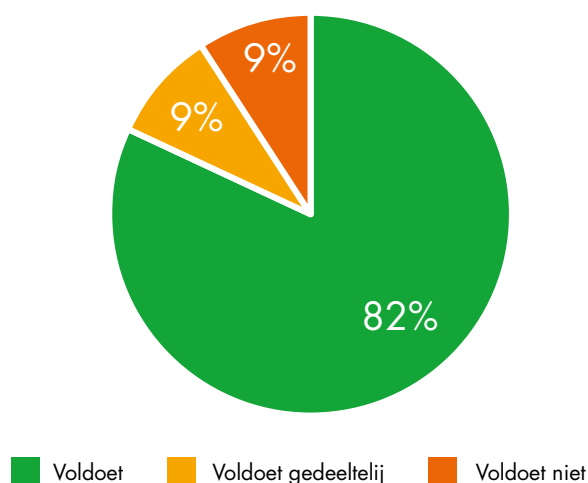
- Aantal organisaties dat op alle toezichtgebieden is beoordeeld (gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen): 107
- Percentage organisaties dat geheel of gedeeltelijk voldoet op de zes toezichtgebieden: 100%
- Aantal organisaties (gemeenten en waterschappen) dat door middel van een vierjaarlijkse reality check is onderzocht, waarbij wordt vastgesteld of de informatie op papier overeenkomt met de werkelijkheid: 17
- Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht: 0

Tenslotte geven we in dit uitvoeringsprogramma bij de inhoudelijke toezichtthema's voor 2019 iedere keer aan wat we met dit thema willen bereiken. Daarvoor verwijzen we naar hoofdstuk 5.

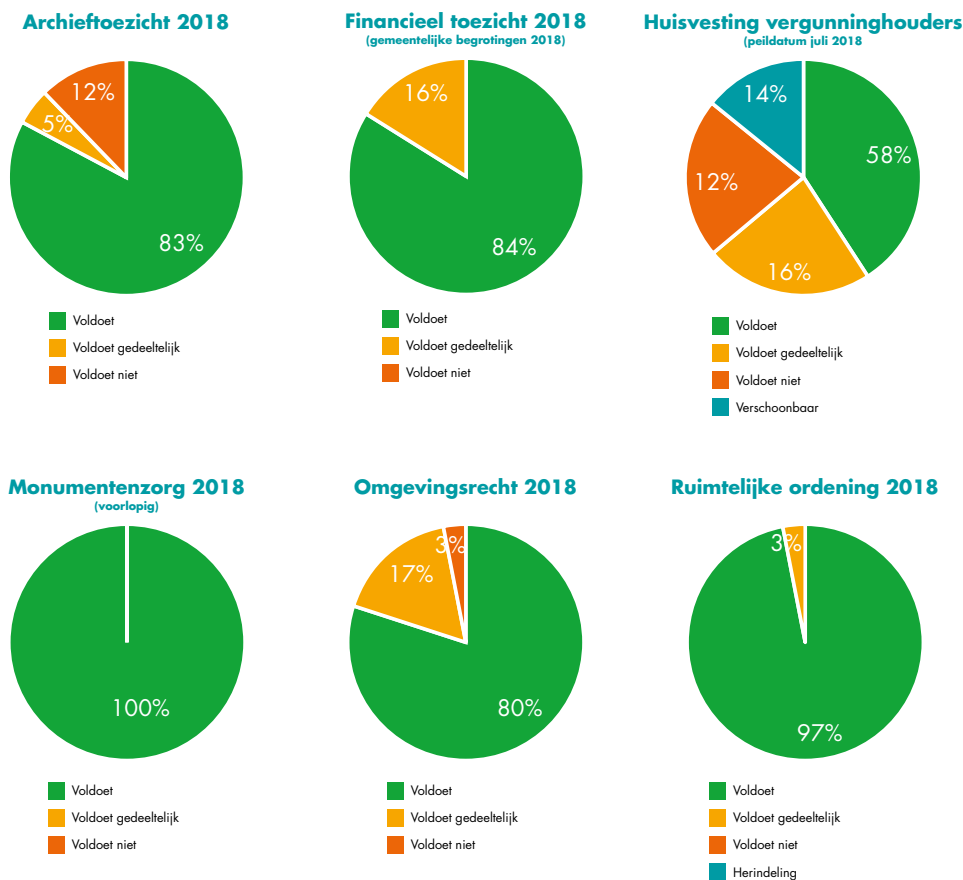
2.2 Uitgangssituatie systematisch toezicht

Aan het eind van 2018 is het overall-beeld, over alle zes de gebieden als volgt:

Totaal Interbestuurlijk toezicht 2018



Onderverdeeld naar toezichtgebied ziet dat er voor 2018 als volgt uit:



De grafieken per toezichtgebied zijn enkel gebaseerd op de gemeenten. Zowel voor wat betreft het archieftoezicht, financieel toezicht en toezicht omgevingsrecht, geldt dat alle drie de waterschappen op alle drie de gebieden voldoen.

In 2018 hebben we bij het archieftoezicht ook de Brabantse gemeenschappelijke regelingen weer beoordeeld. Daarbij blijft het percentage regelingen dat geen verslag instuurt (en daarmee niet aan onze uitgangspunten voldoet) schommelen rond de 40%. 14% van de regelingen vallen onder het "laag-risico-regime." Zij hadden afgelopen jaar een verslag ingediend en hadden daarom dit jaar vrijstelling. Alle gemeenschappelijke regelingen die wel een verslag hebben ingestuurd, konden we als "voldoet" beoordelen.

Om in 2019 de doelstelling te halen dat we geen lokale overheid als "voldoet niet" hoeven te beoordelen, hebben we in 2018 al enkele stappen gezet. Zowel op het gebied van het archieftoezicht als het toezicht omgevingsrecht hebben we afgelopen jaar drie informatiebijeenkomsten georganiseerd waarin we de lokale overheden gestimuleerd hebben om onderling best practices en ervaringen uit te wisselen.

In het eerste kwartaal van 2019 zullen we de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen nog extra aansporen om tijdig aan de (wettelijke) eisen te voldoen.

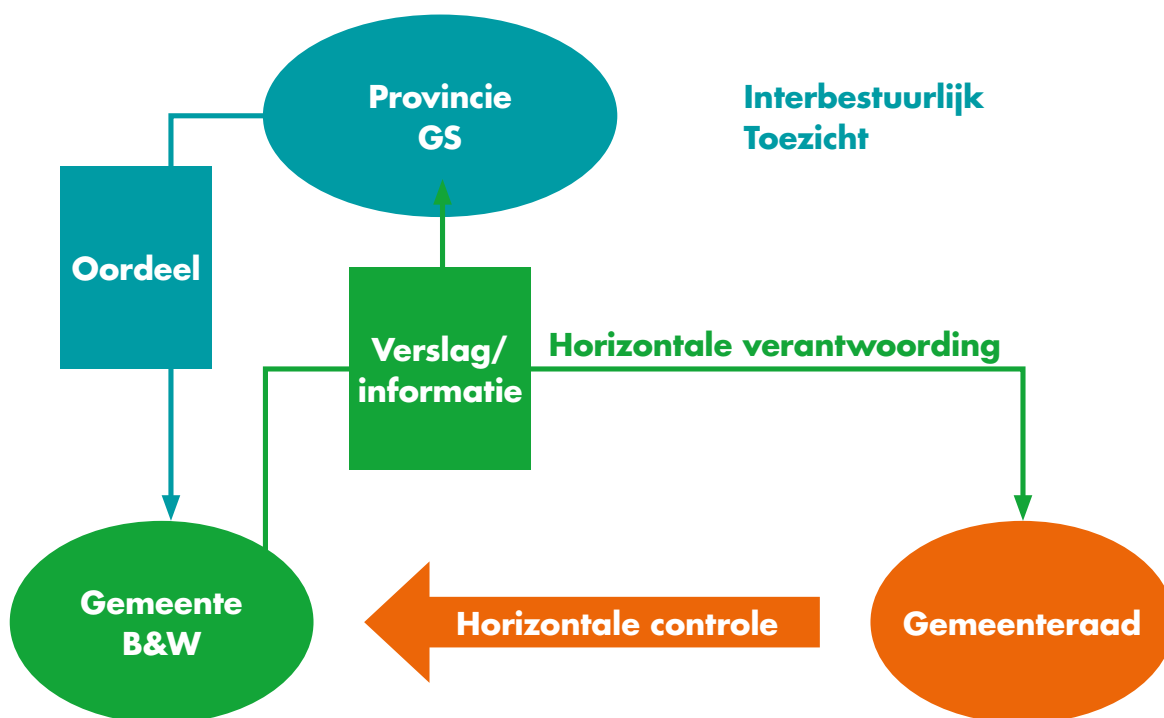
2.3 Middelen

Voor de uitvoering van dit programma hebben we de beschikking over 15,3 fte en €58.000,-. Circa 12 fte besteden we aan het systematisch toezicht en algemene beleidsontwikkeling. Met de resterende fte voeren we de verschillende inhoudelijke toezichtthema's uit.

Nieuwe ontwikkelingen op een van de toezichtgebieden (bijvoorbeeld een calamiteit of wijziging in regelgeving) kunnen het noodzakelijk maken om andere werkzaamheden uit te voeren dan we in dit uitvoeringsprogramma beschreven hebben. Hiermee hebben we rekening gehouden door bij de urenverdeling een buffer in te plannen voor onverwachte zaken. Daarnaast zullen we halverwege 2019 de voortgang van de werkzaamheden monitoren en bekijken of het noodzakelijk is om de (resterende) thema's opnieuw te prioriteren.

3. Systematisch toezicht per toezichtgebied

Voor ieder toezichtgebied beschrijven we hieronder hoe ons systematisch toezicht er ieder jaar uit ziet, wat we verwachten van de lokale overheden en wat zij van ons kunnen verwachten. Voor de gebieden Archief- en informatiebeheer, Monumentenzorg, Omgevingsrecht en Ruimtelijke ordening zijn hiervoor ook bepalingen opgenomen in de *Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Brabant*.



Uit het bovenstaande schema blijkt dat we ons bij het systematisch toezicht vooral baseren op de verantwoordingsinformatie die de colleges van B&W (of in het geval van waterschappen en gemeenschappelijke regelingen de dagelijkse besturen) naar de gemeenteraad (of het algemeen bestuur) sturen.

In dit jaarlijks terugkerend toezicht beoordelen we iedere organisatie voor ieder toezichtgebied op een driepuntsschaal: *Voldoet – Voldoet gedeeltelijk / met kanttekeningen – Voldoet niet*.

Indien onze beoordeling uitkomt op *Voldoet gedeeltelijk* of *Voldoet niet*, zullen wij altijd verdere stappen op de interventieladder zetten. Hierbij houden we uiteraard rekening met de aard en omvang van de tekortkoming.

3.1 Archief- en informatiebeheer

Voor het jaarlijks toezicht op het archief- en informatiebeheer sluiten we aan bij de aanbeveling van de VNG, dat het college de raad (of het dagelijks bestuur het algemeen bestuur in het geval van waterschappen of gemeenschappelijke regelingen) jaarlijks informeert over archiefzorg en –beheer via Kritische Prestatie Indicatoren¹ (KPI's). Hierbij geven wij de volgende vijf van de tien KPI-thema's prioriteit:

¹ Zoals beschreven in de VNG Handreiking Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) Tweede, Geactualiseerde versie april 2013

KPI-	Omschrijving
1	Lokale regelingen
3	Ordering, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden
4	Digitale archiefbescheiden in het bijzonder
6	Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats
7	Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-depots

Voor het systematisch toezicht baseren we ons op de interne rapportage van het college / dagelijks bestuur aan de raad / algemeen bestuur. Daarbij gaan we ervan uit dat:

1. Het college / dagelijks bestuur jaarlijks verslag uitbrengt aan de raad / het algemeen bestuur over de uitvoering van de Archiefwet in het voorgaande jaar.
2. Het college / dagelijks bestuur de raad / het algemeen bestuur tegelijk met het verslag op de hoogte brengt van de verbeteringen die naar aanleiding van het verslag zijn of worden opgestart.
3. Wij afschriften ontvangen van het verslag en de verbetervoorstellen die naar de raad / het algemeen bestuur zijn gestuurd.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet	Het college / dagelijks bestuur brengt jaarlijks verslag uit aan de raad en beschrijft voor de vijf prioritaire thema's – indien nodig – de voorgenomen verbetertrajecten.	Geen verdere aanleiding voor monitoring door de provincie. Wij spreken onze waardering uit over het resultaat.
Voldoet gedeeltelijk	Het college / dagelijks bestuur brengt jaarlijks verslag uit aan de raad, maar beschrijft – indien nodig – geen voorgenomen verbetertrajecten voor de vijf prioritaire thema's of de beschreven verbetertrajecten voldoen niet.	Wij verzoeken het college of dagelijks bestuur om alsnog verbeterplannen op te stellen of deze te corrigeren en ze aan te bieden aan de raad / het algemeen bestuur.
Voldoet niet	Het college / dagelijks bestuur brengt geen verslag uit aan de raad.	Wij manen het college of dagelijks bestuur om alsnog een verslag over het voorgaande jaar inclusief verbeterplannen op te stellen.

Gemeenschappelijke regelingen

In 2017 hebben we voor het eerst ook de Brabantse gemeenschappelijke regelingen meegenomen in het systematisch archieftoezicht. Ook in 2018 zullen we de gemeenschappelijke regelingen op de hierboven beschreven manier beoordelen. Hierbij maken we onderscheid tussen regelingen met een laag risico en regelingen met een normaal risico en gelden de volgende uitgangspunten:

- Van organisaties waar we in 2017 geen verslag van hebben gekregen, of waarvan het verslag slechts gedeeltelijk voldeed, verwachten we ook in 2018 een verslag. Hierbij gaat het om 17 organisaties.
- Van de 18 gemeenschappelijke regelingen met een normaal risicoprofiel verwachten we in 2018 ook een verslag. Het gaat hierbij om de GGD's, de Veiligheidsregio's en regelingen in het sociale domein.
- Van de overige 7 organisaties, die een laag risicoprofiel hebben, verwachten we pas in 2019 weer een afschrift van het verslag van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur.

KPI-nr	Omschrijving
1	Lokale regelingen
3	Ordering, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden
4	Digitale archiefbescheiden in het bijzonder
6	Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats
7	Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-depots

Voor het systematisch toezicht baseren we ons op de interne rapportage van het college / dagelijks bestuur aan de raad / algemeen bestuur. Daarbij gaan we ervan uit dat:

1. Het college / dagelijks bestuur jaarlijks verslag uitbrengt aan de raad / het algemeen bestuur over de uitvoering van de Archiefwet in het voorgaande jaar.
2. Het college / dagelijks bestuur de raad / het algemeen bestuur tegelijk met het verslag op de hoogte brengt van de verbeteringen die naar aanleiding van het verslag zijn of worden opgestart.
3. Wij afschriften ontvangen van het verslag en de verbetervoorstellen die naar de raad / het algemeen bestuur zijn gestuurd.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet	Het college / dagelijks bestuur brengt jaarlijks verslag uit aan de raad en beschrijft voor de vijf prioritaire thema's – indien nodig – de voorgenomen verbetertrajecten.	Geen verdere aanleiding voor monitoring door de provincie. Wij spreken onze waardering uit over het resultaat.
Voldoet met kanttekeningen	Het college / dagelijks bestuur brengt jaarlijks verslag uit aan de raad, maar beschrijft – indien nodig – geen voorgenomen verbetertrajecten voor de vijf prioritaire thema's of de beschreven verbetertrajecten voldoen niet.	Wij verzoeken het college of dagelijks bestuur om alsnog verbeterplannen op te stellen of deze te corrigeren en ze aan te bieden aan de raad / het algemeen bestuur.
Voldoet niet	Het college / dagelijks bestuur brengt geen verslag uit aan de raad.	Wij manen het college of dagelijks bestuur om alsnog een verslag over het voorgaande jaar inclusief verbeterplannen op te stellen.

Gemeenschappelijke regelingen

Ook in 2019 zullen we de gemeenschappelijke regelingen op de hierboven beschreven manier beoordelen. Hierbij maken we onderscheid tussen regelingen met een laag risico en regelingen met een normaal risico en gelden de volgende uitgangspunten:

- Van organisaties waar we in 2018 geen verslag van hebben gekregen, of waarvan het verslag slechts gedeeltelijk voldeed, verwachten we ook in 2019 een verslag. Hierbij gaat het om 17 organisaties.
- Van de 14 gemeenschappelijke regelingen met een normaal risicoprofiel die in 2018 een verslag hebben ingestuurd, verwachten we in 2019 ook een verslag. Het gaat hierbij om de GGD's, de Veiligheidsregio's en regelingen in het sociale domein.
- Van de 6 organisaties, die een laag risicoprofiel hebben en in 2017 een verslag hebben ingediend, verwachten we in 2019 ook weer een afschrift van het verslag van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur.

- De overige 6 gemeenschappelijke regelingen met een laag risicoprofiel, hebben in 2018 een verslag ingediend en hoeven ons pas weer in 2020 een afschrift van het verslag te sturen.

Overig toezicht

Daarnaast blijven de lokale overheden verplicht om:

1. Aan Gedeputeerde Staten een machtiging te vragen als archieven ouder dan 20 jaar nog niet overgebracht kunnen worden (Artikel 13, derde lid van de Archiefwet 1995)
2. Toestemming te vragen aan Gedeputeerde Staten indien de openbaarheid van overgebrachte archieven langer dan 75 jaar wordt beperkt (Artikel 15, vierde lid van de Archiefwet 1995)
3. Vastgestelde archiefverordeningen mee te delen aan Gedeputeerde Staten (Artikelen 30, 32, 35 en 37 van de Archiefwet 1995).

3.2 Financieel toezicht

Bij het financieel toezicht is sprake van specifiek toezicht. Hierdoor wijkt de wijze waarop we dit toezicht uitoefenen enigszins af van de andere vijf toezichtgebieden.

Bij het financieel toezicht onderscheiden we bij het beoordelen van de gemeentebegrotingen de volgende drie categorieën: Voldoet, Voldoet met kanttekeningen en Voldoet niet.

Voldoet en Voldoet met kanttekeningen leiden tot repressief toezicht, terwijl voldoet niet preventief toezicht tot gevolg heeft.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet	De begrotingsscan (een beperkt onderzoek) geeft ons een voldoende beeld of de begroting structureel en reëel in evenwicht is.	De gemeenteraad en het college ontvangen een begrotingsbrief met alleen de mededeling over de vorm van toezicht (repressief). We maken geen inhoudelijke opmerkingen over het begrotingsonderzoek. Het contact beperkt zich in dit geval tot het regulier ambtelijk contact.
Voldoet gedeeltelijk	Uit de begrotingsscan blijkt, dat de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, maar is het wel voldoende aannemelijk dat uiterlijk de laatste jaarschijf van de meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is. Uit de begrotingsscan blijkt onvoldoende of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Op basis van het uitgebreid onderzoek dat dan volgt concluderen we dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is.	De gemeenteraad en het college in deze categorie ontvangen een begrotingsbrief met de mededeling over de vorm van toezicht (repressief), inclusief inhoudelijke opmerkingen over het begrotingsonderzoek.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet niet	Uit de begrotingsscan en het daaropvolgende uitgebreid onderzoek blijkt dat de begroting of uiterlijk de laatste jaarschijf van de meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht zijn.	De gemeenteraad en het college ontvangen een begrotingsbrief met de mededeling dat ze onder preventief toezicht staat. In deze brief staan inhoudelijke opmerkingen over het begrotingsonderzoek en de reden van het preventief toezicht. Dit betekent dat: <ul style="list-style-type: none"> • De begroting goedkeuring vergt; • We een verdiepingsonderzoek uitvoeren naar de financiële problematiek; • Er intensief contact zal zijn; • Begrotingswijzigingen ter goedkeuring moeten worden ingezonden.

Gemeenschappelijke regelingen

Met ingang van het begrotingsjaar 2018 hebben wij een onderscheid aangebracht tussen regelingen met een normaal risico en regelingen met een laag risico. De risico's doen zich met name voor bij de gemeenschappelijke regelingen die betrekking hebben op de taakvelden van het 'sociale domein' en de zogenaamde "ambtelijke fusies". Dit houdt in dat we de begrotingen en jaarrekeningen van deze regelingen aan een uitgebreidere toets onderwerpen.

De overige gemeenschappelijke regelingen vallen in de 'lage' risicocategorie. Dit betekent dat wij bij deze regelingen slechts een globale toets uitvoeren om te beoordelen of de begroting tijdig én sluitend is ingediend. Daarbij toetsen wij in elk geval ook het realiteitsgehalte van eventueel geraamde taakstellingen of ombuigingen.

3.3 Huisvesting vergunninghouders

Ieder half jaar stelt de rijksoverheid vast hoeveel vergunninghouders iedere gemeente moet huisvesten. Vergunninghouders zijn asielzoekers die een (tijdelijke) verblijfsstatus hebben gekregen. Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers publiceert iedere maand de realisatiecijfers per gemeente. Twee keer per jaar, op 1 januari en 1 juli controleren wij of de Brabantse gemeenten hun taakstelling gehaald hebben of niet.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet	De gemeente realiseert op de wettelijke peildatum 100% of meer van zijn taakstelling en er is geen sprake van achterstanden.	Wij spreken onze waardering uit over het resultaat.
Voldoet gedeeltelijk	De gemeente heeft één maand na de wettelijke peildatum zijn taakstelling gehaald.	Ambtelijk contact over de tekortkomingen, inclusief schriftelijke vastlegging van de afspraken.
Voldoet niet	De gemeente heeft één maand na de wettelijke peildatum zijn taakstelling niet gehaald.	Ambtelijk en eventueel bestuurlijk contact over de tekortkomingen, inclusief schriftelijke vastlegging van de afspraken.

Met het oog op het correct functioneren van het horizontale toezicht zullen wij de colleges van burgemeester en wethouders aansporen om zelf de gemeenteraden te informeren over de realisatiecijfers.

3.4 Monumentenzorg

Een van de wettelijke eisen is dat gemeenten een commissie instellen die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument. Van deze commissie mogen burgemeester of wethouders geen lid zijn en enkele leden moeten deskundig zijn op het gebied van monumentenzorg. Wij monitoren of de Brabantse gemeenten een dergelijke commissie hebben ingesteld en ze ook altijd consulteert.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet	De gemeente heeft een monumentencommissie conform artikel 15, eerste lid van de Monumentenwet en vraagt altijd advies. Wij spreken onze waardering uit over het resultaat.	Voor ons geen verdere aanleiding voor monitoring.
Voldoet gedeeltelijk	De gemeente heeft een monumentencommissie conform artikel 15, eerste lid van de Monumentenwet, maar er ontbreken deskundige leden of de gemeente vraagt niet altijd advies. Wij zullen actief monitoren of de commissie geconsulteerd wordt.	Wij verzoeken het college om deskundigen in de commissie te benoemen.
Voldoet niet	De gemeente heeft geen monumentencommissie conform artikel 15, eerste lid van de Monumentenwet.	Wij verzoeken het college alsnog een commissie te benoemen.

3.5 Omgevingsrecht

Op grond van de Wabo dienen gemeenten en waterschappen periodiek de volgende documenten vast te stellen:

- *Beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving (VTH)*, gebaseerd op een adequate probleemanalyse, met inzicht in prioriteitenstelling die aansluit op de gestelde doelen, inzicht in de methodiek om de gestelde beleidsdoelen te bereiken, inzicht in de benodigde en beschikbare financiële en personele capaciteit voor het bereiken van de doelen en het uitvoeren van de activiteiten.
- *Jaarlijks uitvoeringsprogramma VTH*, met daarin de voorgenomen activiteiten waarbij inzichtelijk rekening wordt gehouden met gestelde doelen en prioriteiten uit het beleidsplan en de verbeterpunten uit het voorgaande evaluatieverslag.
- *Jaarlijks evaluatieverslag*, waarin inzichtelijk rekening wordt gehouden met de uitgevoerde activiteiten uit uitvoeringsprogramma, het bereiken van de gestelde beleidsdoelen en – indien van toepassing – aangevuld met verbeterpunten voor het volgende jaar.

Per 1 juli 2017 is de wijziging van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor) in werking getreden. Dat betekent een belangrijke wijziging voor alle gemeenten en waterschappen in Brabant. Met dat wijzigingsbesluit is namelijk het toepassingsbereik van de kwaliteitscriteria uitgebreid. Die uitbreiding betreft het zogeheten basistakenpakket, de procescriteria voor

uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) en het digitaal uitwisselen van inspectiegegevens via Inspectieweb Milieu. Dit betekent dat vanaf 2018 de beleidsplannen, uitvoeringsprogramma's en evaluatieverslagen betrekking moeten hebben op alle VTH-taken die onder de Wabo vallen.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet	Alle drie de wettelijk verplichte documenten voldoen aan de eisen en zijn tijdig vastgesteld.	Voor ons geen verdere aanleiding voor monitoring. Wij spreken onze waardering uit over het resultaat.
Voldoet gedeeltelijk	Een of meer van de wettelijk verplichte documenten zijn niet later dan één maand te laat vastgesteld en voldoen grotendeels aan de eisen.	Ambtelijk contact over de tekortkomingen, inclusief schriftelijke vastlegging van de afspraken met het college.
Voldoet niet	Een of meer van de wettelijk verplichte documenten zijn meer dan één maand te laat vastgesteld of voldoen niet aan de eisen.	Ambtelijk en eventueel bestuurlijk contact over de tekortkomingen, inclusief schriftelijke vastlegging van de afspraken met het college.

Naast dit kwalitatief oordeel, zullen wij ook bijhouden of de lokale overheden de beleidsplannen, uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen conform de wettelijke voorschriften tijdig aan de raad of het algemeen bestuur hebben gestuurd.

3.6 Ruimtelijke ordening

Op grond van de Wet Ruimtelijke ordening (Wro) en de Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Brabant dienen de colleges van burgemeesters en wethouders Gedeputeerde Staten te informeren over:

1. de mate waarin de gemeente beschikt over gebiedsdekkende structuurvisies;
2. de mate waarin de gemeente beschikt over gebiedsdekkende bestemmingsplannen;
3. de mate waarin de gemeente beschikt over actuele bestemmingsplannen

De afgelopen jaren gebeurde dit doordat gemeenten onze "RO-monitor" invulden.

In 2018 is de Wro gewijzigd, waardoor de actualisatieplicht is komen te vervallen. Dit betekent dat actualiteit geen criterium meer is in onze beoordelingen.

	Criteria	Toezichtintensiteit
Voldoet	De gemeente heeft: <ol style="list-style-type: none"> 1. voor het hele grondgebied een of meer structuurvisies vastgesteld; 2. voor het hele grondgebied een of meer bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen vastgesteld. 	Voor ons geen verdere aanleiding voor monitoring. Wij spreken onze waardering uit over het resultaat.
Voldoet gedeeltelijk	De gemeente voldoet aan slechts een van de eisen	We verzoeken het college schriftelijk om de tekortkoming te herstellen.
Voldoet niet	De gemeente voldoet aan geen van de eisen.	We verzoeken het college schriftelijk om de tekortkomingen te herstellen en zullen de gemeente ook ambtelijk en eventueel bestuurlijk benaderen.

4. Beleidsontwikkeling in 2019

Onder andere doordat aan het eind van 2019 het Beleidskader interbestuurlijk toezicht 2016 – 2019 afloopt, moeten we dit jaar - meer dan in de voorgaande jaren – ook verschillende beleidsmatige projecten uitvoeren.

4.1 Evaluatie Beleidskader interbestuurlijk toezicht 2016-2019

In 2019 eindigt het huidige beleidskader interbestuurlijk toezicht. Aan de Staten is bij de vaststelling van het beleidskader een evaluatie conform artikel 217a van de Provinciewet toegezegd. De evaluatie wordt begeleid door medewerkers van het programma Kennis en Onderzoek en zal door een externe partij uitgevoerd worden. In de eerste helft van 2019 zal de evaluatie uitgevoerd worden.

4.2 Vaststellen nieuw Beleidskader interbestuurlijk toezicht 2020 ev

Met ingang van 1 januari 2020 moeten we een nieuw beleidskader hebben vastgesteld. Hierbij zullen we uiteraard de resultaten van de evaluatie van het huidige beleidskader meenemen. Tegen het eind van 2018 zullen VNG, IPO, de minister van Binnenlandse Zaken en de staatsecretaris van Financiën de “Ontwikkelagenda toekomst van het toezicht” aanbieden aan de Tweede Kamer. Hierin werken alle overheidslagen samen aan vernieuwing van het interbestuurlijk en financieel toezicht, zodat het toezicht zo effectief mogelijk en passend is bij een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven. Deze ontwikkelagenda maakt deel uit van het Interbestuurlijk Programma (IBP), waarin rijk, gemeenten, provincies en waterschappen streven naar een optimale samenwerking tussen overheden, zodat er rond belangrijke maatschappelijke opgaven een meer gezamenlijke aanpak tot stand komt. Natuurlijk betrekken we ook de uitkomsten van de ontwikkelagenda bij het nieuwe beleidskader.

4.3 Implementeren nieuw gemeenschappelijke (financieel) toezichtkader

In het Gemeenschappelijke financieel toezichtkader (GTK) hebben de twaalf provincies en BZK vastgelegd hoe zij binnen het wettelijk kader het financieel toezicht vormgeven. Hiermee wordt voor de gemeenten duidelijk wat zij van het financieel toezicht kunnen verwachten. Het [huidige GTK](#) hebben we in april 2014 vastgesteld. In 2017 zijn IPO, VNG en BZK gestart met het actualiseren daarvan. In de eerste helft van 2019 zullen we het geactualiseerde toezichtkader vaststellen, waarna we het bij de beoordeling van de gemeentebegrotingen zullen toepassen.

4.4 Voorbereiding interbestuurlijk toezicht op basis van de Wet Digitale overheid

Naar verwachting treedt in 2019 de Wet Digitale overheid in werking. Deze wet regelt welke standaarden de overheden moeten gebruiken in het elektronisch verkeer. Een van de gevolgen is dat burgers elektronische identificatiemiddelen (eID) krijgen met een hogere mate van betrouwbaarheid. In de wet is opgenomen dat de provincie er op moet toezien dat de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen voldoen aan verschillende onderdelen van de wet. In 2019 zullen we samen met de lokale overheden inventariseren waar de grootste risico's liggen en samen het informatiearrangement vormgeven. Ook dit zal zijn neerslag vinden in het nieuwe beleidskader.

4.5 Actualiseren Handreiking financieel toezicht bij herindeling

In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader wordt ook een kader geschetst voor het toezichtbeleid op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi). Iedere provincie kan dit kader naar eigen inzicht nader invullen. In 2009 hebben GS in dat kader de Handreiking financieel toezicht bij herindeling als beleidsregel vastgesteld. Deze zullen we in 2019 actualiseren.

5. Toezichtthema's

Binnen het interbestuurlijk toezicht passen we het risicogestuurd werken toe om periodiek vast te stellen op welke thema's we naast het systematisch toezicht extra focus willen leggen. Eind 2018 hebben we met de vertegenwoordigers van de verschillende toezichtgebieden, een afvaardiging van het bestuur van de VBG en de leden van de Klankbordgroep IBT besproken wat mogelijke thema's voor 2019 en verder zouden kunnen zijn. Uiteindelijk leidde dit tot vijf inhoudelijke onderwerpen, die we in 2019 gaan uitvoeren. Deze thema's zijn gebaseerd op ontwikkelingen in de maatschappij, constatering in de toezichtpraktijk, publicaties in de media en eerder uitgevoerde onderzoeken.

5.1 Volledigheid gearchiveerde gemeentelijke dossiers

Doel	Vaststellen in hoeverre gearchiveerde gemeentelijke dossiers alle relevante documenten bevatten
Toelichting	Volledigheid van dossiers is voor overheden cruciaal bij het nemen van en het verantwoorden van genomen beslissingen. De laatste jaren wordt bij de lokale overheden digitale informatie in verschillende applicaties opgeslagen, bijvoorbeeld vergunningverleningssystemen, Sharepoint-omgevingen, documentmanagementsystemen en e-mailapplicaties. Hierdoor wordt een volledig dossier waarin alle relevante informatie bij elkaar zit steeds minder vanzelfsprekend.
Risico	Organisaties kunnen genomen beslissingen niet of niet goed onderbouwen, omdat niet alle relevante informatie beschikbaar is.
Maatregel	Reality check, waarbij we in samenwerking met de Brabantse gemeentearchivarissen bij een beperkt aantal gemeenten de volledigheid van (digitale) dossiers onderzoeken. Bijzonder aandachtspunt is de verspreiding van informatie over verschillende gemeentelijke informatiesystemen. Dit project is in 2018 gestart en zal in de eerste helft van 2019 afgerond worden.

5.2 Hercontroles archivering audio- en videotulen en archivering digitale agenda's

Doel	Vaststellen op welke manier de Brabantse lokale overheden de geluids- en video-opnamen van raadsvergaderingen en digitale agenda's archiveren.
Toelichting	In 2015 onderzochten we op welke manier gemeenten en waterschappen de digitale agenda's (van bestuurders) archiveren . In 2016 rapporteerden we over ons onderzoek naar de archivering van de geluids- en video-opnamen van raadsvergaderingen . Beide onderzoeken hebben we afgerond met aanbevelingen aan de lokale overheden en de aankondiging dat we later zouden onderzoeken op welke manier de aanbevelingen zijn opgevolgd.
Risico	Slechte archivering van deze twee typen archieven, verzwakt de verantwoordingsmogelijkheden van de overheid.
Maatregel	Hercontrole bij alle gemeenten om vast te stellen of ze maatregelen genomen hebben om de agenda's en audio- en video-opnamen adequaat te archiveren.

5.3 Kwaliteit gemeentelijke monumentenzorg

Doel	Beter zicht op de kwaliteit en effectiviteit van de adviezen die de monumentencommissies maken.
Toelichting	<p>Sinds 2016 hebben we in het systematisch toezicht getoetst of alle gemeenten een monumentencommissie hebben die voldoet aan de wettelijke criteria en of deze consequent geraadpleegd zijn. We zullen nu ook de inhoudelijke kwaliteit van de adviezen die de commissies afgeven toetsen.</p> <p>In 2021 zal de Omgevingswet van kracht worden, waarbij de sectorale monumentencommissies zullen verdwijnen en algemene omgevingscommissies worden samengesteld. Dit onderzoek kan voor zulke nieuwe commissies als 0-meting/uitgangspunt gaan gelden.</p>
Risico	Als de kwaliteit van de adviezen van de monumentencommissie niet goed genoeg is, kan dit leiden tot onherstelbare schade aan Brabants cultureel erfgoed.
Maatregel	In deze reality check zullen we bij verschillende gemeenten de kwaliteit van de adviezen van de monumentencommissies onderzoeken en bekijken op welke manier ze zijn verwerkt in de uiteindelijke verleende vergunningen.

5.4 Toezicht constructieve veiligheid van gebouwen

Doel	Zicht krijgen op de taakuitvoering van de gemeenten en de gevolgen daarvan voor de veiligheid van de Brabantse gebouwen.
Toelichting	<p>Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening voor, het toezicht op en handhaving van het bouwen. Een van de wettelijke technische eisen is dat een gebouw constructief veilig moet zijn om mogelijke calamiteiten te voorkomen.</p> <p>Afgelopen jaren is er sprake van geweest om dit bouwtoezicht te privatiseren. In afwachting van de definitieve wijziging van de wet, is het van belang dat het gemeentelijk toezicht op de constructieve veiligheid voldoende prioriteit blijft behouden, mede gelet op de sterke groei van de bouwactiviteiten.</p>
Risico	<p>De afgelopen jaren hebben verschillende incidenten plaatsgevonden waarbij de constructieve veiligheid van gebouwen in het geding was. Bijvoorbeeld: het instorten van een winkelpand tijdens een verbouwing in de binnenstad van 's-Hertogenbosch of het instorten van een in aanbouw zijnde parkeergarage bij Eindhoven Airport.</p> <p>Bij deze incidenten zijn gelukkig geen slachtoffers gevallen, maar dat had zo maar wel kunnen gebeuren.</p>
Maatregel	Het onderzoek zal bestaan uit reality checks (inclusief dossieronderzoek) bij een selectie van gemeenten.

5.5 Herindelingscan Landerd - Uden

Doel	Analyse van de financiële situatie van de nieuw te vormen gemeente.
Toelichting	De gemeenten Landerd en Uden hebben het voornemen om in oktober 2019 een herindelingsontwerp vast te stellen. Voorafgaand daaraan zullen we een (financiële) herindelingscan uitvoeren. Daaruit zal een beeld ontstaan van de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente.
Risico	Voor de vaststelling van een herindelingsontwerp, is het voor alle partijen noodzakelijk om zekerheid te krijgen over de financiële situatie van de huidige en toekomstige gemeenten. De uitvoering van een herindelingscan kan hier duidelijkheid in verschaffen.
Maatregel	<p>Uitvoeren herindelingscan die inzicht geeft in de volgende zaken:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aandachtspunten voor het harmoniseren van het (financieel) beleid van de nieuw te vormen gemeente;• Inzicht in de (deel)projecten van de nieuw op te stellen begroting• Inzicht in financiële verbeterpunten en risico's• De effecten van de herindeling op de algemene uitkering van het gemeentefonds van de nieuwe begroting• Het doel en de berekening van de 'maatstaf herindeling' en de duiding van mogelijke frictiekosten• De mogelijke effecten op de belastingen en de bijbehorende tarieven• De financiële positie van de afzonderlijke gemeenten en van de nieuw te vormen gemeente• Speciale onderwerpen die door de gemeenten kunnen worden aangedragen.

6. Signalen en klachten

Onderdeel van onze wettelijke rol als interbestuurlijk toezichthouder is het behandelen van klachten en signalen over de uitvoering van de wettelijke medebewindstaken door de lokale overheden.

6.1 Werkwijze bij klachten en signalen

Gaat de klacht over de taakuitvoering van een van de zes toezichtgebieden door een lokale overheid?

Nee
→

Geen rol voor IBT.
Mogelijk wel doorverwijzen naar een ander loket binnen of buiten de provincie.

Ja
↓

Heeft de klager zelf al voldoende actie ondernomen om de klacht op te lossen?

Nee
→

We helpen de klager met tips en suggesties.

Ja
↓

Is er sprake van lopende juridische procedures?

Nee
→

We nemen de klacht in behandeling.*

Ja
↓

We delen de klager mee dat IBT in afwachting van de juridische afhandeling geen rol speelt.

↓

Bij de behandeling van een klacht kijken we wie binnen de provincie ook daarmee te maken kan hebben. We informeren die collega's dan. Verder doen we aan hoor en wederhoor. Dat wil zeggen dat we contact opnemen met klager voor verduidelijking en met gemeente of waterschap om hun versie van het verhaal te vernemen. In alle gevallen krijgt de klager een verslag van onze inspanningen.

** Voor het toezichtgebied Omgevingsrecht geldt dat we prioriteit leggen bij klachten die gaan over gevaar voor veiligheid of volksgezondheid of gevaar voor onomkeerbare schade.*

Figuur 1: Stroomschema afhandeling klachten en meldingen

7. Communicatie

Afgelopen jaar hebben we periodiek overlegd met een afvaardiging van het bestuur van de Vereniging van Brabantse Gemeenten en met de ambtelijke klankbordgroep IBT. Komend jaar zullen we met name naar aanleiding van de evaluatie van het huidige en het opstellen van het nieuwe beleidskader overleggen met de VBG en de klankbordgroep.

Belangrijk uitgangspunt bij ons toezicht, is dat alle lokale overheden weten welke informatie wij van hen verwachten, welke activiteiten en informatie zij van ons kunnen verwachten, hoe wij tot onze oordelen komen en op welke manier wij de resultaten van ons toezicht naar hen en de buitenwereld communiceren. Afgelopen jaren hebben we daarom aparte factsheets gemaakt voor het IBT in het algemeen en de verschillende toezichtgebieden. In 2019 zullen we bekijken of het nodig is deze factsheets te actualiseren.

In 2019 organiseren we diverse bijeenkomsten voor ambtenaren van de lokale overheden. In januari organiseren we samen met de provinciale medewerkers van Informatiecontrol en –beheer en het Brabants Historisch Informatiecentrum een bijeenkomst over de gevolgen van de toekomstige Omgevingswet voor de informatievoorziening van de overheden. Daarna zullen we in maart of april een bijeenkomst organiseren waar alle spoorgemeenten en andere belanghebbende instanties zoals Veiligheidsregio's voor worden uitgenodigd om de conclusies en aanbevelingen uit het rapport de [externe veiligheid langs het spoor](#) te bespreken en pest practices met elkaar te delen. Tenslotte zullen we in het laatste kwartaal verschillende regiobijeenkomsten organiseren over inhoudelijke thema's binnen enkele toezichtgebieden.

Aan het eind van 2019 zullen we de uitkomsten van het systematisch toezicht publiceren in de vorm van provinciale kleurenkaartjes per toezichtgebied en dashboards per gemeente. Uiteraard brengen we de individuele gemeenten, nadat we hoor en wederhoor hebben toegepast, van tevoren op de hoogte van onze bevindingen.

